…ік II. ч. 124. (…) …тниця, 13. червня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ:
Краків, Райхештрассе 34. Тел. 238-30
РЕДАКЦІЯ:
Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і за кордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Гайфа під бомбами

БЕРЛІН, 12. 6. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:**

На **Середземному морі** німецькі летунські відділи вдатно заатакували з нових баз британські магазини нафтової ропи і портові уладження у **Гайфі**. Наслідком багатьох вибухів спалахнули пожежі.

У **Північній Африці** німецько-італійська артилерія розбила становище британської артилерії біля **Тобрука** і примусила ворога припинити вогонь. Німецьке летунство успішно атакувало **Марса-Матрук**. Багато пожеж спалахнуло в бараках та складах поганних матеріялів.

Німецькі боєві літаки заатакували на східньому побережжі **Шкотії** і в **Бристольському каналі** два сильно забезпечені британські конвої, затопили з них два торговельні кораблі загальної містоти **10.000 тон** і ушкодили пять інших торговельних кораблів і кораблів-цистерн так важко, що можна рахуватися з дальшими втратами корабельного тонажу. Підчас летунських атак на портові уладження при північному вході **Бристольського каналу** можна було побачити багато великих пожеж і декілька менших.

Ані вночі ані вдень не було ніяких ворожих дій над Німеччиною.

Підчас німецьких операцій на **Креті** рішальну участь прийняли: командант одної гірської дивізії ґенерал-майор **Рінґель** і команданти полків гірських стрільців, полковники **Уц**, **Яіс** і **Кракав** та командант одного полку гірської артилерії полковник **Вітман**.

Артилерійські бої під Тобруком

РИМ, 12. 6. — **Головне Командування Італійської Армії подає:**

У **Північній Африці** італійська артилерія вела на фронті Тобруку успішні бої з ворожою артилерією. Вночі на 10. 6. італійські літаки знову обкинули численними бомбами ворожі обєкти, склади й становища під Тобруком. Наслідком цього були вибухи й пожежі. Німецькі літаки атакували Марса Матрук. Вночі з 9. на 10. 6. британські літаки бомбардували кілька місцевостей на острові Родос.

У **Східній Африці** італійські війська задоділи ворогові значні втрати підчас боїв біля Ґельґи в районі Ґондару.

Болгарський цар Борис у Римі

РИМ, 12. 6. — Підчас свого повороту з Німеччини, болгарський цар Борис III. прибув до Італії з метою відвідати італійську королівську пару.

Ґен. Антонеску в мін. фон. Рібентропа

МІНХЕН, 12. 6. — На запросини німецького уряду в середу пополудні в год. 16.30 до Мінхену приїхав літаком провідник румунської держави ґен. Антонеску. На летовищі привітав ґен. Антонеску міністер фон Рібентроп. У год. 18-ій мі. фон Рібентроп прийняв ґен. Антонеску в гостинниці „4 пори року" і відбув з ним довшу, сердечну розмову.

На летовищі Рілі в Мінхені явилися з метою привітати румунського гостя представники держави, партії і збройних сил. Між ними були: намісник ґен. фон Еп, міністер-президент Зіберт, ґавляйтер мін. Адольф Ваґнер, німецький посол у Букарешті фон Кілінґер і румунський посол у Берліні Босси. Після зустрічі на летовищі ґен Антонеску відїхав у супроводі німецьких державних, політичних і військових достойників до палати князя Карла, де румунський гість замешкав. Підчас переїзду через місто населення сердечно вітало провідника румунської держави, який приїхав до Німеччини на короткі відвідини.

Мета анґлійського нападу на Сирію

БЕРЛІН, 12. 6. — Щораз більше виявляється, що анґлійський напад на **Сирію** був зовсім очевидним насильством. Анґлійці перевели його з повною свідомістю. Це все виходить з того, яке становище зайняла лондонська преса до сирійського питання. Ще в неділю лондонська преса оправдувала анґлійський напад на Сирію тим, що там мали бути німецькі війська. Сьогодні та сама преса пише, що досі анґлійці не зустріли ще в Сирії ніяких німецьких військових частин і що тут радше йде про **за. безпеку воєнного становища Великої Британії на Близькому Сході.** Те, що вже заздалегідь зазначували у Віші, тепер цілком ясно признає також і Лондон.

Сіям загрожений Анґлією

БАНКОК, 12. 6. — Як подає часопис „Праямітр", прихильний для Анґлії, для скріплення військ, що стоять у Хієнтуні біля північного кордону Сіяму на терені Бірми, прибули туди частини **австралійської піхоти.** В цьому місті є тепер 2.000 вояків.

Поверховність

Найсолідніщими в усіх ділянках збірного життя виявились німці. Своєю солідністю вони побили рекорд, а одночасно й побивають усіх своїх противників. Прикладів німецької солідности нема потреби тут подавати. Кожний із нас має їх доволі перед очима. Не тільки важні роботи, але й усе те, що здвигають в найкоротшому часі, виконують обдумано, старанно, докладно, фахово, словом — солідно — до найменших подробиць.

Правда, німецькій солідності сприяє вже сама вдача: холодніша, зрівноважена, інакша, ніж, прим., слов'янська, що більше чуттєва, мрійлива, зі своїм „соломяним вогнем". Але це все ще не значить, що ми, українці, не повинні думати про вироблення в собі солідности. Бо солідність не лежить лише у самій крові, але це також плід духової культури, інакше — річ, що її можна придбати, виробити в собі, виплекати.

Ті, котрі твердять, **буцім** німці не мрійливі і тому виробили в собі цю солідність, дуже помиляються. Бо щоб доконати те, що німці доконали й доконують, треба якраз мати здібність до широкого лету думки, сильну уяву, з рискою певної романтики. Плян нової Европи, поправи нового ладу — це велика думка, велика мета і розмах. А всі ці перемоги — лінія Мажіно, Норвеґія, Балкан, Африка, Крета та ін.?

Можна сказати більше: людям чи народам із слабшою імпульсивністю, вужчою уявою й меншою романтичністю, ніж ми, менше може помагати німецька солідність, ніж нам. Коли б ми придбали її собі, могли б бути певні великого майбутнього, зокрема при наших природних здібностях легко засвоювати собі нові знання й вміння. Але для цього необхідно визбутися одного: тієї поверховости, що є відемним плодом нашої рідної культури. Поверховність — це неначе наша „фабрична марка" на всьому, що ми даємо з себе. Доволі глянути на неї, щоб відразу пізнати нашу роботу. Поверховність характеризує нашу фільософію, розвязування соціяльних питань, змагання за державність, церковні справи, працю в наших суспільних орґанізаціях, у хліборобстві, торговлі й т. д. Притому і найменший натяк на нашу несолідність вважається за образу, бунтарство, національне шкідництво. Мовляв я маю такі широкі пляни, а мені тичуть у вічі якісь дрібниці, хиби, недокладності, всякі недотяґнення і т. д.

Коли солідність це також і плід культури, то й на поборення в собі поверховности одинокий лік — культура, значить, нищення тієї поверховности, а вироблювання солідности. Це відноситься зокрема до нашої молодшої ґенерації, яка, на превеликий жаль, виявляє дуже мало солідности, зате загрозливу поверховність у підході до найважливіших справ нації і праці для неї.

Хто хоче це бачити, той ясно бачить.

Ніяких перепон для дитячих садків

Дитячі садки — це тепер найактуальніша справа зпоміж усіх дуже важних і актуальних справ. Велику вартість цієї важливої і в наслідках далекосяжної акції зрозуміємо, якщо зважимо, що ті дитячі садки в часі сучасних ґіґантичних змагань дають притулок, охорону, батьківську опіку, ба — навіть доживлювання для тих наших найменших, яких батьки й старша рідня мусять у важкій праці дбати про хліб насущний та прожиток на довгі зимові місяці. Вже сама соціяльна опіка така важна, що справу дитячих садків ставить на першому місці. Одначе на наших найдалі на захід висунених українських землях по цей бік Сяну і Буга дитячі садки мають сповняти ще куди важнішу національну місію.

Не зайвим буде пригадати, що Лемківщина, Надсяння, Холмщина й Підляшшя були саме тими українськими землями, на які йшов найсильніший польський натиск, які були найбільше наражені на безоглядну екстермінаційну польську політику, які польські можновладці старалися відтягнути від українського пня-матерника й які найбільше потерпіли та потребують найбільшої допомоги. Бо ж не можемо обвинувачувати тих наших рідних братів і сестер, що, відірвані ворогом від рідного пня, не мали змоги пізнати краси української культури, перейнятися українською традицією і взагалі національно освідомитися, але мусимо подати їм помічну руку, показати щире українське серце і приєднати до загальної української справи. А досвід показав, щота вся важлива та далекосягла в наслідках акція матиме безумовно успіхи, якщо започаткує її добре ведений дитячий садок.

В минулому (1940) році 208 українських дитячих садків вело цю велику акцію соціяльної опіки й національного освідомлення „найменших" та їхніх батьків, родин і окруження. В цьому році Український Центральний Комітет, начальна установа, що керує цілим українським життя в Г. Г., кинув гасло: **В кожній місцевості, де живуть українці, чи більшість чи меншість — необхідно зорганізувати дитячий садок!** Мусимо осягнути щонайменше 1.000 (тисячу!) дитячих садків на всіх українських землях в Г. Г.

Кампанію за дитячими садками веде УЦК вже від лютого 1941 р. Безліч статтей, рефератів, вияснень, покликів, численна кореспонденція, особистий контакт представників УЦК — все це з метою переконати наше громадянство, а в першу чергу ті чинники, що могли б бути помічні в тій акції, або безпосередньо працювати в дитячих садках — про хосенність і необхідність дитячих садків.

Вишколити потрібну кількість провідниць для тих дитячих садків — це перша й основна діяльність в тій справі. Кожний УДК і по змозі навіть Делеґатура мали своєчасно підготовити й перевести курси для провідниць дитячих садків при можливо найбільшому числі учасниць. Деякі УДК і Делеґатури вив'язалися зовсім добре і — не дивлячись на різні труднощі — перевели чи переводять курси провідниць. Але були й такі, що пішли по лінії найменшого опору і — мається враження — скористали з першої-ліпшої нагоди, щоб скинути з себе „тягар" ведення курсу та формально не бути за це відповідальним. Наприклад, один УДК подає в звіті, що курс для провідниць не міг відбутися, бо домівку зайнято на інші цілі. А намічених курсанток було тільки 8 (вісім)! Чи тепер, влітку, недостача домівки може бути суттєвою причиною, щоб не відбути курсу? Пригадується мені, що за часів Польщі приватні школи „Р. Ш." довший час працювали, як збірні виклади для ґруп по 10 дітей по різних хатах (сьогодні тут, завтра там) і береглися, щоб поліція не вислідила їх та не розігнала. Ба — навіть у такому Городку рідношкільні діти сходилися на цвинтарі й там рідношкільні вчителі, ба — навіть катехит, вели правильне навчання! Ось що значить сильна, незломна воля! А в теперішніх обставинах, де нема засадничих перепон — недостача домівки для 8 курсанток не може й не сміє становити ніякої перепони! Адже ж можна ще десь і в чиїмось приватному помешканні вести курс, можна це робити на вільному повітрі. Уставити кілька лавок — все готове. Треба тільки за всяку ціну хотіти! Отже, де ще тільки можливо, там в останньому часі доорганізувати ще короткий курс для провідниць, або бодай звербувати більше число учасниць при існуючих курсах, щоб підховати необхідне число провідниць.

Але на цьому ще не кінець. Крім дівчат є чимало інтеліґентних жінок (учительок, дружин священиків і т. п.), що переважно мають педагогічну освіту і можуть за допомогою фахових інструкцій та добрих підручників про організацію дитячого садка й практичну працю в ньому („Українського Видавництва" у Кракові) з великим успіхом вести такі дитячі садки. Передусім до наших учительок відноситься цей заклик. Розуміємо, що учителька цілий рік тяжко працювала в школі, а дуже часто й поза школою, і в часі ферій належався б їй добре заслужений відпочинок. Але й те треба зрозуміти, що це часи ненормальні, що живемо на переломі двох епох, що перший раз можемо жертвенно віддати нашу працю тим нашим, найбільш на захід висуненим українським землям, що найбільш потерпіли від ворожої екстермінаційної політики. Використати цей історичний момент — це наказ хвилини й від того наказу не сміє ніхто відхилитися, хто може чимнебудь причинитися до скріплення українства на захід від Сяну й Буга. Наше жіноцтво мусить радо віддати свої сили, своє знання, своє ніжне жіноче серце дуже важним справам, а саме — опіці, вихованню дошкільної дітвори, а заразом і їх батьків, свояків та всього їхнього окруження. Бо загальнонаціональний успіх залежить у першій мірі від того, чи наше жіноцтво здасть іспит громадянської і національної зрілости! Сподіваюся, що так воно станеться!

І ще одно: є українські ниви в Г. Г., на яких від століть орали тільки чужі плуги і до розпаду Польщі не зачепило їх українське рало. Маю на думці відталі місцевини Холмщини й усе Підляшшя. Туди мусимо вислати надвижку наших провідниць, або й учительок. Треба висилати туди найбільш інтеліґентні, досвідчені одиниці, життерадісні й охочі до праці, такі, що своєю працею прикували б до себе „тих найменших" та заохотили б старших. А ті українські жінки, що їм пощастить поїхати на ті землі, повинні почуватися щасливими, бо ж вони саме будуть там першими носіями української справи, першими місіонарками й пропаґаторками української ідеї. Вони підготовляють ґрунт під дальшу систематичну працю для дорогої нам батьківщини.

В минулому році дитячі садки удержувалися з місцевих фондів. В цьому році УЦК подбав про необхідну допомогу в тих випадках, де ця допомога дійсно потрібна. Тому навіть найбідніші місцевини можуть і повинні позакладати в себе цього року дитячі садки. УЦК зробить усі заходи, щоб вони дістали допомогу.

Отже до жертвенної праці:

а) для підготови якнайбільшого числа провідниць дитячих садків,

б) для реєстрації жінок, що можуть на вакаціях працювати по садках,

в) для організації дитячих садків в кожній місцевині, де українці у більшості і меншості,

г) для доцільного розміщення тих жінок, що вестимуть дитячі садки.

Потрібні інструкції в тих справах були подані у „Вісниках УЦК" та окремих обіжниках УЦК, а прегарні підручники до ведення дитячих садків видрукувало вже „Українське Видавництво", Краків, Райхсштрассе 34. —

Отже до праці і до успіхів для добра батьківщини!

Іван Герасимович.

Німецький університет у Кракові

КРАКІВ, 12. 6. — Перед місяцем подав Ген. Губ. мін. д-р Франк, при нагоді відкриття вистави Файт Штосса, до відома, що вже приготовляють у Кракові — за згодою Фірера — плян відкриття німецького університету ім. Коперника. Цей плян виготовив з доручення мін. д-ра Франка президент д-р Вацке і він уже в загальних нарисах готовий.

Цей німецький університет призначений для сходу, в дусі націонал-соціялістичних ідей, буде служити не тільки підготові студентів для потреб Г. Г., але має зацікавити також німецьких студентів проблемами того цілого сходу, що є в союзі з Німеччиною. Отже завданням університету будуть наукові досліди східних питань, із якими студенти мусять також ближче познайомитися. Університет матиме три факультети, а саме: гуманістичний, біольоґічний і математично-технічно-фізичний. Це є новиною навіть у німецьких високих школах, бо другий факультет буде обіймати всі ділянки життя, отже, наприклад, також медицину, психольоґію, зоольоґію й інші споріднені галузі знання та все те, що входить в обсяг ботаніки, себто також і хемію.

Розбудова цього університету спирається безумовно також на існуючих уже зразках. Але він мусить взяти під увагу також все те, над чим працює вже інститут для німецької праці на сході, з яким університет буде тісно співпрацювати. Тут уже сьогодні працюють визначні німецькі науковці. Це має бути наскрізь модерна святиня науки. Університет творитиме свою окрему частину міста. Студенти матимуть тут усі вигоди для своєї підготови на майбутнє, яке саме тепер твориться.

—о—

Англійський напад на Сирію не вдався

АНКАРА, 12. 6. — Англійський уряд хотів убрати свій похід на Сирію у зовнішню форму леґальности. Це мав зробити французький ґенерал де Ґоль, комендант французьких військових частин в англійській службі. Він запевнив англійців, що як тільки англійські частини ввійдуть на сирійську землю, прихильна йому ґрупа французьких старшин у Сирії виарештує всіх прихильників французького уряду разом з ґенералом і комісарем Денцом.

Але ґен. Денц уже був зорієнтований у підпольній підготовці деяких своїх старшин і на 24 години перед походом англійців на сирійську землю перевів чистку. Тому англійський плян невдався; це викликало в англійських кругах велике розчарування. Вони побачили, що з підготовленого перевороту вже не вийде нічого та що треба йти правильним походом і воювати.

НІМЕЦЬКО-БОЛГАРСЬКА СПІВПРАЦЯ

ЛЯЙПЦІҐ, 11. 6. — Від 8. до 14. червня відбувається в Ляйпціґу зїзд німецьких і болгарських учених. Цей зїзд зорганізував закордонний уряд доцентури німецьких університетів і вищих шкіл.

—о—

Ґеополітичні передумовини воєнних осягів

II.*)

І воєнні дії на Заході з минулого року свідчать про ґеніяльну орієнтацію Фірера в ґеополітиці. Вже блискучий плян обслідження Голяндії вказує на зрозуміння ваги цеї країни, що замикає гирло Рену. Операційний плян Шліфена клав натиск на зміцнення правого крила. У цій війні Фірер призначив правому крилу лише ролю маневру, щоб змилити ворога, а пролом задумав у центрі. Вдумливий ґеополітик, приглядаючись в той час ходові подій, здогадувався, що пролом піде в цьому напрямі, куди найближче до моря: на Аббевіль, понад ріку Сомму, — та сам лякався своеї думки, бо знав, що на дорозі є Моза з своїми ярами, наїженими твердинями. Фірер — ґеніяльний ґеополітик — схопив цю смілу думку, але, щоб її провести в життя, на це треба було насправді воєнного ґенія.

Дальший хід воєнних подій на Заході — новий пролом у центрі з метою окружити французькі війська, що сиділи у лінії Мажіно, хоча і передумовлений передовсім воєнними заложеннями, спирається також на ґеополітичних міркуваннях: окрилюючий марш вздовж довгого франц. побережжя грозив би розтягненням нім. сил, натомість окруження лінії Мажіно — дає у висліді простий фронт по найкоротшій лінії від моря до швайцарської границі.

Також і балканський похід ґеніяльно продуманий під ґеополітичним оглядом. Дунай, що випливає з німецьких земель, є дорогою німецької господарської і культурної експансії в цей район. Для Німеччини менше важні тут граничні розмежування поодиноких балканських держав, бо її інтереси головно господарські. Тим можна пояснити притягнення Югославії до пакту трьох без зміни її границь, навіть змін у її користь, а саме признання їй Сальонік. Тут очевидно промовила ґеополітика. Долина Вардару веде до Сальонік і хто має її, мусить змагати до опанування Сальонік. Серби в засліпленню втратили найкращу нагоду на довгі роки забезпечити своїй державі могутність і розвій, зате болгари дістали Македонію (долину Вардару) — отже і Сальоніки, а також Тракію. — Це останнє вислід ґеополітичної конечности: болгарські ріки Струма і Маріца пливуть до еґейського моря і туди болгарський натиск все був сильний. Цими шляхами йшов і німецький наступ в перших днях балканської війни. Він також враз з полученням нім. військ з Болгарії й італійських в Альбанії (ґеополітична конечність Італії получити Адрійське море з Чорним морем) вирішив вислід тієї кампанії, зрештою вже в самому початку програної для Югославії, якої ґеополітичне положення після обсадження німцями Румунії та Болгарії було безнадійне.

Говорять, що теперішня війна не має нічого спільного з світовою. Воно так не є. Світова війна тепер повторяється, чи докінчується, лише без тодішніх німецьких помилок. Коли ходить про ґеополітичні проблеми, то сучасна Німеччина зуміла уникнути війни на два фронти і союзом з Італією створила могутню европейську вісь, яка під цю пору вже в дійсності зеднала Европу.

Залишилося лише одно гніздо злосливих ос — Англія, яка може кусати навіть болюче, але до сильнішого удару не здібна і сама стоїть перед маревом „підкурення".

І коли думаємо над подібностями (продовженням) світової і теперішньої війни, тут річ насуваються на думку: одна — що вже реалізується — колишній німецький наступ на Суез і Кут-ель-Амара тому 25 літ в Іраку. Це повторяється у зміценому і удосконаленому виді. Друге: Америка, але без давньої помилки, бо Японія тепер по боці оси, третє — чи Европа може бути повним життєздатним ґеополітичним твором без т. зв. житниці Европи? Від вирішення цього питання також залежить дуже багато. **О. Г.**

*) Гл. „Кр. Вісті" ч. 121.

ПОРТУҐАЛІЯ СКРІПЛЮЄ АЗОРИ

ЛІСАБОН, 12. 6. — Для дальшого скріплення ґарнізонів на Азорах відійшли **в понеділок** на ці острови нові частини португальських військ, головно піонірів. Щоденник „Ля Воз" пише у вступній статті про загроження португальських островів **на Атлянтику Америкою**. Навязуючи до останньої промови Рузвелта, щоденник пише м. ін.: „Америка перейнята офензивним духом і виступає як „протектор демократії", поширюючи обсяг свого життєвого простору. Якщо цей життєвий простір досягне Азорів або островів Зелен. Рога, користних баз для мореплавби й летунства, тоді американські політики зажадають цих португальських островів без подання причин, без уваги на довговікову, загально признану португальську суверенність. Португалія скріплює тепер свої ґарнізони так, щоб забезпечити себе перед якиминебудь насиллям міжнародного права.

ЕВАКУУЮТЬ СТОЛИЦЮ КИПРУ

ШТОКГОЛЬМ, 12. 6. — Британська влада на острові **Кипрі** почала переводити евакуацію його столиці — міста **Нікозії**. Першусього **жінки й діти** дістали дозвіл **шукати відповідних приміщень** внутрі острову.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ВАЙЦЗЕКЕР У БУДАПЕШТІ

БУДАПЕШТ, 12. 6. — Державний секретар у німецькому міністерстві закорд. справ **фон Зайцзекер** прибув зі своєю дружиною до **Будапешту**. Мета його поїздки — приватні відвідини. Німецького гостя привітали на залізничому двірці в Будапешті німецький посол фон Ердмансдорф, урядовці посольства, представники голови мадярського уряду і міністерства закорд. справ.

ГЕРОЙСЬКА СМЕРТЬ АДМІРАЛА ЛІТІЕНСА

БЕРЛІН, 12. 6. — Шеф фльоти **адмірал Літіенс** згинув геройською смертю при затопленні боєвого корабля „**Бісмарк**". Його наслідником **Фірер** призначив дотепершнього шефа штабу морської війни **адмірала Шнівінда**.

Проф. д-р М. КОРДУБА 3)

Богдан Хмельницький в Белзчині та Холмщині

Селянські заворушення перекидалися також далі на захід від шляху, що ним посувалося головне козацьке військо. Так піддані із сіл Лукавця і Щуткова (на півдні від Любачева), що належали до маєтностей латинської епископії в Перемишлі, напали на двір Данила Концького в Руді Щутківській і забрали інвентар та всі припаси. Населення сіл Замха, Обші, Обшанської Волі, Рожанця, Рожанецької Волі, Бабича і Лукової (всі вони лежать на схід від Тарногороду) пограбувало і спалило двір Олександра Коморовського, при чому згинуло два його слуги-шляхтичі.

Назагал містечка й замки добровільно піддавалися козакам. В цих місцях лишав гетьман дрібні козацькі залоги для збереження харчевих припасів та іншого майна від грабунку та підпалів збоку незорґанізованих своєвільних ватаг та для втримання правильної лучби. До виїмкових оборонних точок, що пробували спротиву, належав — крім згаданої Руди Маґерівської — Фльоріянів-Наріль. Тут зачинився дідич Юрій Лащ, але козаки з полку Небаби, прибувши сюди 2. листопада, здобули місто без великого труду; серед вбитих найшовся дідич і латинський парох. В добуванню міста брали участь також озброєні селяни з Крупця, Жиравців, Брусна (Прусна), Верхрати і Мазилова. Після відходу козаків вони розграбували двір та приходили ще кількома наворотами, забираючи все до останку. Селяни з Верхрати, Пруся і Тенетиськ напали на двір Станислава Росцішевського та забрали 120 коней. Ватага з села Юрева під проводом війта Мацька Цесельчика і священика Василя спалила латинську парохію та костел в Городку (на схід від Томашева). Взагалі селянські напади на двори в цих околицях повторювалися аж до відходу козаків з-під Замостя; особливим завзяттям визначилося населення села Верхрати, де провідну ролю грали: священик Васько Черечан, князь (війт) Васюта, мельник Остап Кочулап, Андрій та Ілько Галущаки, Іван Наливайко.

3-го листопада передня козацька сторожа ввійшла до Томашева, що зовсім не пробувало боронитися; невеличкий розвідчий відділ висунувся ще далі на північ і заночував в селі Панькові. Тут серед ночі напав на нього висланий із Замостя польський підізд під проводом холмського хорунжого Самійла Реґовського, зложений із місцевої шляхти та двох сотень наємних райтарів і драґонів; частину козаків вісікли, інших забрали в полон, село спалили. Але, посуваючись далі на південь, підізд вранці 4-го листопада наскочив під Наролем на сильніший відділ татарів та козаків і потерпів повний розгром. Одночасно вибралися із Замостя ще два такі підізди: один під проводом белзького підсудка Андрія Романовського в напрямі на Угнів і Белз, другий під проводом грабовецького старости Станислава Сарбєвського загнався аж під Сокаль. Оба вернулись до твердині, привозячи з собою по кільнадцять селян як „язиків", яких тортурували, щоб видобути від них потрібні відомості, а потім вбили.

Гетьман наспів з головним військом до Томашева 5-го листопада і затримався кілька днів, щоб стягнути розсипані по боках відділи. Тут козаки захопили післанця, що віз листи від канцлера Осолінського та інших достойників з Варшави до Львова. Гетьман, дізнавшися з цих листів про загальне положення та настрої серед владних кругів у Варшаві, куди саме тоді зїхалася шляхта з цілої Річпосполитої на вибір нового короля, та про вигляди кандидатів до корони, вислав свого гінця до Львова, взиваючи Захара Хмельницького і кс. Гунцеля-Мокрського, щоб негайно приїхали до нього, бо задуме вислати їх в посольстві до Варшави**). Варшавського післанця затримав три дні при собі та з розпечатаними листами пустив до Львова, переказуючи через нього поздоровлення львовянам.

(Далі буде).

*) Гл. „Кр. Вісті" чч. 123 і 124.

**) Кс. Гунцель-Мокрський був колись професором в єзуїтській колеґії в Ярославі, де вчився Б. Хмельницький; він посередничив у переговорах між львівськими міщанами і гетьманом в часі облоги Львова.

З голосів преси

Заграва пожеж над Олександрією

Военний кореспондент часопису **„Фелькішер Беобахтер"** (ч. 159) А. Дітц описує сильний налет німецьких летунів на Олександрію, цю англійську базу на Середземному морю. Туди втікли по погромі на Креті недобитки англійських військ, міркуючи, що це ще найбезпечніший сховок для відпочинку. Але не довго тривав і тут спокійний відпочинок, бо вже вночі з 4. на 5. червня гіркою була година й на Олександрійському побережжі.

Ціллю для летун. фльоти є сьогодні Олександрія. Цілий майже день кипить підготовна гарячкова праця. На перешкоді не стоїть ні сонячна спека, ні піт, чи спрага, бо це уперше ладують бомби, й то найтяжчого калібру, на Олександрію. Це спонукує до гарячкового настрою, викликує почування радости. Мі-ж перші. Вже готові. Тяжко здіймаються з землі літаки, дарма, що з них викинено ввесь зайвий тягар, бо вони двигають сьогодні бомби найтяжчого калібру та мають перелетіти сотки кільометрів. І ми вже над водою. Синявою вилискують хвилі в сонячних промінях; виглядають немов малі смужки. Час-до-часу глядимо на вказівки годинників. Не сміємо втратити ні одної хвилини, не то години, між призначеним речинцем виїзду й поворотом. Вже половина дороги за нами. Сонце схилилося й укінці пірнуло ген далеко на заході в морських хвилях. Стемніло. Море стало сіро-чорним, хіба ще тут і там відібється якась синява.

Олександрія вже не може бути далеко. З-поза морських хвиль виринув місяць і дещо розігнав темряву.

Вкінці нас повідомляють, що вже близько до суші. Уже навіть щось біліє здалека. Очі напружуються, слідять кожну точку. Та ось уже блукають по небі кільометрові проміні рефлекторів. Блукають, схрещуються, шукають за нами. Шум моторів спонукав ворога до праці. Вже являються вогні стрілів протилетунських гармат. Вони щораз то дужчі, щораз частіші, стріляють мов божевільні, щоби створити перстень доброї запори.

Але це нас не лякає. Це ж звичайна при налетах картина. Нашою сьогоднішньою ціллю арсенали, повні шпихлірі, магазини й нафтові збірники, що розкинулися далеко й широко над пристанню. Це ті добра, що з них фльота його королівської величности має черпати харчі й погінний матеріял.

Уже падуть на землю перші запальні бомби, за ними чергуються страшні детонації, вибухають довжезні вогненні язики, велитенські пожежі. Вони освічують черговим бомбовикам їх ціль. І так паде бомба за бомбою й кожна спричиняє нове спустошення. За кожним разом, як із бомбовика вилітає величанська бомба, щоби впасти з незрівняною скорістю на пристань, літак підскакує. Одначе керманич держить добре керму в своїх руках, щоби зловити наново рівновагу, яку зрушило нагле зменшення тягару. А там унизу вже знову цільний удар. Вкінці голос мікрофону: Вертатись! Курс додому!

Ідемо. Веселі, дарма, що нерви ще грають. Ми сповнили завдання, осягнули ціль. Після Крети — Олександрія, цей великий англійський порт Середземного моря, дістав перший важкий удар.

В неділю 15. червня ц. р. в год. 12.30 у митрополичому соборі на Празі в Варшаві буде відправлено

ПАНАХИДУ

за спокій душі померлого в Кракові мойого любого приятеля

підполк. Олександра Сергійовича

ДОЦЕНКА,

адютанта св. п. Головного Отамана.

Полк. Клим Павлюк.

Чотири місяці війни проти Англії

ВЕЛИЧАВІ ОСЯГИ НІМЕЦЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ НА СУШІ, МОРІ ТА В ПОВІТРІ

БЕРЛІН, 12. 6. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

В перших военних місяцях 1941 р. німецькі збройні сили під проводом Головного Вожда осягнули великі перемоги в боротьбі з Англією на суші, на морях і в повітрі. Вони є гідні порівнання з історичними осягами 1940 року.

Военна фльота й летунство завдали далі болючі удари англійським збройним силам, торговельній мореплавбі та военному промислові. На терені Північної Африки англійські успіхи, що їх продовж місяців вони осягнули внаслідок чисельної й матеріяльної переваги, завдяки пробоєвому протинаступові німецьких і італійських частин у дуже короткому часі знівечено. На Балканах, у тритижневій боротьбі переможено Югославію та Грецію, зовсім розбито англійські військові частини, що там висіли, здобуто значну кількість важкої зброї та виряду, завдано важкі втрати в убитих, ранених і полонених, вкінці вигнано їх з Греції.

Головне завдання военної фльоти: утруднювати ворогові користати з його життєвих артерій шляхом торговельної війни безупинною акцією над- і підводних одиниць. Підводні човни на Атлянтику заатакували на просторі від побережжя Англії аж по західні побережжя Африки 19 транспортів під охороною, розпорошуючи їх внаслідок кількаденної погоні й потім винищили їх. При цій нагоді ушкоджено поважно влучною торпедою англійськ. лінійний корабель „Маляя". Німецькі военні кораблі вели успішну акцію проти транспортів під охороною. У відважних випадах у напрямі східнього англійського побережжя та на Каналі німецькі стежні човни затоплювало ворожі озброєні торговельні кораблі, а помічні кружляки вели торговельну війну на далеких океанах. Продовж перших чотирьох місяцях 1941 р. военна фльота затопила загалом: **978.000 тон** внаслідок акції підводних човнів; **493.000 тон** внаслідок акції надводних кораблів, разом **1,471.000 тон.**

До цього треба додати ще важкі, хоч неустійнені ще втрати внаслідок акцій мінування на ближчих і дальших водах.

Военна фльота зістрілила 71 ворожих літаків, з чого 52 артилерія фльоти на суші, 19 корабельна артилерія. Стежні й сторожеві човни разом з міноловами забезпечували німецьке й зайняте побережжя.

В порівнанні з цим власні втрати военної фльоти були в цьому часі винятково невеликі. Пропали: 1 торпедівка, 3 підводні човни і 3 менші военні морські одиниці.

Повітряна фльота затопила на Атлянтику біля Англії 8 англійських военних кораблів і ушкодила 24 кораблі, в тому 2 кружляки і 8 нищильників.

В безупинній акції транспортів під охороною й озброєних торговельних кораблів далеколетні боєві та спадні літаки затопили в морському районі 170 кораблів загальної містоти 764.000 тон. За чотири місяці 1941 р. Англія втратила на цьому терені внаслідок акції німецької фльоти й летунства 2,235.000 тон торговельних кораблів, при чому ушкоджено понад 1,200.000 тон. Одночасно німецьке летунство продовжувало з найбільшим завзяттям боєву акцію над англійським островом. У 38 великих відплатних атаках завдано удари англійським комунікаційним центрам, пристанням і промислов. округам. Лондон був ціллю 30 летунських відплатних атак. Відплатні атаки були спрямовані головно на важні военні пристані з корабельними варстатами. Внаслідок того будова нових англійських кораблів і направа ушкоджених значно утруднена. Також завдано болючі втрати центрам англійського военного промислу, що втратили свою виробничу силу.

Англія перша почала нічні атаки на німецькі міста, скидаючи безпляново бомби на замешкалі дільниці. Німецьке летунство довго здержувалося від відплатних атак та ще й досі намагається в міру можливости оминати всякі неконечні атаки на цивільне населення. Шкоди внаслідок англійського бомбардування у військових і господарських обектах зовсім незначні. Зросла кількість розривних бомб, що їх скидали англійські летуни на церкви, лікарні, цвинтарі й ін. Німецьке ловецьке летунство й протилетунська артилерія мають щораз більші осяги в поборюванні ворожих атак на німецькі й зайняті терени.

Німецька протилетунська артилерія зістрілила до кінця квітня **97 ворожих літаків.** Над Англією і над европейським суходолом зістрілено **271 літаків. Дальших 73 літаків знищено на землі. Загалом англійське летунство втратило в 4-ох місяцях 441 літаків.** Втрати німецького летунства значно менші від 50% цього числа.

Дії німецької морської й повітряної фльоти були влекшені тим, що Італія звязала в районі Середземного моря значні англійські сили. Вони загрожували італійській сполуці з Лібією. Щоб відтяжити положення на Середземному морі, вислано в січні один корпус німецького летунства під проводом ген. Гайслера до південної Італії. Спільно з італійським летунством бомбардовано вдень і вночі **Мальту, англійські бази в Киренаїці та Єгипті,** затоплено багато ворожих кораблів.

Канц. Гітлер рішив вислати німецький корпус під проводом **ген. Ромля** до Африки. Дня 22. II. німецькі війська почали наступ, зайняли вихідні становища під Ель Етейлею, опісля проломили ворожий опір, 2. IV. зайняли Аджедабію, 4. IV.— Бенгазі. Підчас дальших боїв забрано багато полонених, здобуто багато военних матеріялів. Серед великих труднощів пустинної війни здобуто 8. IV. Дерну, 10. IV. німецькі й італійські війська дійшли до **Тобрука,** де замкнулися поважні англійські сили. Тимчасом швидкі змоторизовані війська зайняли Бардію 12. IV., здобули **Форт Капуццо** та перейшли египетський кордон, завдаючи ворогові важкі втрати. Продовж трьох тижнів німецький африканський корпус пройшов цілу **Киренаїку** крім Тобрука. Таким чином знівечено попередні англійські успіхи.

До успіху цих операцій причинилися у великій мірі німецьке й італійське летунство та італійська военна фльота. Ескадри німецького летунства в Лібії під проводом ґен. Фреліха разом з італійським летунством підтримували сухопутні війська. Вони завдали болючі втрати ворожим батавам у поході, кораблям і портам, мінували Суезький канал. При незначних власних втратах зістрілено 72 ворожі літаки.

Важку справу морських транспортів з Італії до Північної Африки швидко й успішно розвязано. Транспорти охороняють італійські военні кораблі. Завдяки їхній жертвенній діяльності та охороні німецького й італійського летунства, втрати при перевозі транспортів були дуже незначні.

Звіт про боротьбу на Балканах буде завтра.

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР

ЧЕРВЕНЬ.

13. Пятниця — Єрмія пп.
14. Субота — Юстина мч.

—

— У ДЕСЯТІ РОКОВИНИ смерти Вячеслава Липинського в суботу 14-го червня ц. р. відправиться в греко-католицькій церкві в Кракові в год. 7-ій Заупокійне Богослуження, а в год. 7.30 панахида.

— ВИКЛАД УЛАСА САМЧУКА В КРАКОВІ. В суботу дня 14. 6. в год. 18.30 відбудеться в Кракові в салі при вул. Льоретанській 18 виклад відомого українського письменника Уласа Самчука на тему: „Завдання сучасної української літератури". Добровільні жертви на хворих і інвалідів. — УДК-Краків.

— ВЕЧІР УКРАЇНСЬКИХ І НІМЕЦЬКИХ ПІСЕНЬ І АРІЙ у виконанні нашої відомої в мистецькому світі співачки п. Іванни ІВАНИЦЬКОЇ відбудеться у Відні в суботу 14. червня в год. 19.30 у Моцартзаль (Концертгавс) заходом віденської концертової Дирекції. 2х

— Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ПОДОЛИНСЬКИЙ, ґінекольоґ-оператор і поліжник, перепровадився й ординує: Краків, вул. КРАКІВСЬКА 21, м. 4, від год. 15—17.

— В НЕДІЛЮ, дня 15. червня ц. р. в Берліні в салі Шумана при Ліцовштрассе 76, в год. 19-ій відбудеться „Вечір українських, німецьких та італійських пісень, арій та фортепянових композицій" у виконанні знаної української оперової співачки Лідії Корецької (Чікаґо, Ню-Йорк, Міляно, Париж і Мадрид) та пяніста Макса Нората. — Дохід призначений на допомогу українському студентству. 2090 1-3

— В УДК У КРАКОВІ зголосяться негайно в урядових годинах, у дуже важливій особистій справі, такі особи: Якимович Орест, Пімко Ольга, Пахолок Катерина, Цапек Анна, Нечай Богдан, Марунчак Михайло, Шлемкевич Мирослав, Бризак Іванна, Ляхович Марія, Шидловська Катерина, Кобзар Катерина.

— АКТУАЛЬНИЙ ВИКЛАД. Дня 16. 6. ц. р. в год. 19-ій відбудуться при вул. Зеленій ч. 26/III/7 сходини Комісії Адміністраційного і Державного Права з рефератом м-ра Івана Яремка п .з. „Організація та завдання стану прохарчування (Райхснерштанду) III-ої Німеччини", на які запрошує членів і гостей — Провід.

— ДЕНЬ МАТЕРИ В НІМ. ПЕРЕМИШЛІ. В неділю 1. червня відбувся в Нім. Перемишлі заходами місцевої Захоронки при УДК незвичайно гарний і врочистий День Матери. В програму академії, що відбулася в салі ОО. Василіян, увійшли: співи, декламації, ритмічні вправи та сценки в виконанні наших найменших та змістовний реферат п. Стахівної. Маленьких діточок, що з любовою гарно виконували свої точки, вітали присутні рясними оплесками. Видно було любов тієї маленької української дитини до своєї рідної матери. Матері з любовою споглядали на своїх діточок, що так урочисто за допомогою своїх піклунок СС. Василіянок уміли відсвяткувати День Матери.

— В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ІНСТИТУТІ В БЕРЛІНІ в літньому семестрі 1941 р. відбуваються такі виклади, як вступ до українознавства: доц. дипл. інж. Р. Димінський: Українське господарство (понеділок 17—18 год.); доц. д-р [illegible] Крупницький: Історія України (пятниця 18—19 год.); проф. д-р З. Кузеля: Українська народність (пятниця 17—18 год.); проф. д-р І. Мірчук: Українська культура (четвер 17—18 год.); доц. д-р Я. Рудницький: Українська мова й література (четвер 18—19 год.). — (Берлін Ц 2, Кляйне Президентенштрассе 7, тел. 42-12-12. Висідати на двірці „С"-бану „Берзе", звідкіля пів хвилини ходу).

— КЛЯСИФІКАЦІЙНІ КАТАЛЬОГИ. Вже давніше подали ми до відома, що клясифікаційні катальоги для народніх шкіл, як і всі шкільні свідоцтва, слід замовляти в Українському Видавництві в Кракові, Райхсштрассе 34. У звязку з деякими запитами вияснюємо додатково, що катальоги висилається не оправленими зшитками, тільки окремими аркушами враз із обгорткою на кожну клясу. Одна сторінка аркуша служить для двох учнів, себто цілий аркуш (4 сторінки) для 8-ох учнів. Для певности найкраще подавати, для кількох кляс та для кількох учнів у кожній клясі зокрема робиться замовлення. Для народніх шкіл є три роди свідоцтв: 1) посвідка покінчення І. кл., 2) шк. свідоцтво і 3) свідоцтво покінчення школи. — Відділ Шкільних Справ при УЦК. 2069 1-3

— ЩЕ ПРО ШКІЛЬНІ ДРУКИ. З уваги на те, що всі зразки шкільних друків, а також їх останні коректи пересилається до одобрення шкільної влади, появляться шкільні катальоги та свідоцтва найпізніше в половині червня. Замовлення пересилати вже тепер на адресу „Українське Видавництво", Краків, Райхсштрассе 34, а Видавництво вишле замовлені друки негайно по 15. червня ц. р. — Відділ Шкільних Справ при УЦК. 2070 1-3

Посмертна згадка

† ОМЕЛЯН ІВАНИЦЬКИЙ.

Ще дня 20. січня ц. р. помер у 73. році життя, в таборі Шарлей на Горішньому Шлеську, Омелян Іваницький, довголітній управитель школи в Нових Мамаївцях на Буковині. Перед світовою війною оснував станову орґанізацію учителів і редаґував її орґан „Каменярі", в якому писав сам усе майже в цілості. За румунських часів проживав як емерит у Чернівцях. Написав обширну працю фільософічного змісту п. з.: „Людина у вселенній" та „Спомини про розвиток громадського життя на Буковині". Людина небуденна, характер чистий мов кришталь, гарячий патріот. — В. Й. П.!

СВЯТО МОГИЛ У КРАКОВІ.

Свято Могил у Зелені Свята пройшло цього року в Кракові з великою повагою й величаво. На Раковицькому цвинтарі зібралися маси народу. Погода була прегарна. На могилах відправляли греко-катол. священики під проводом місцевого пароха о. крил. д-ра Хруща й православні під проводом о. пароха прот. М. Волкова. Співав мішаний хор православної церкви та мужеський хор греко-катол. церкви під орудою м-ра Улицького. Могили тонули в вінках і квітах.

ВІДКРИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЦІ В КРАКОВІ.

В суботу 7. ц. м. відбулося відкриття Української Світлиці при вул. Дітля 85 у Кракові. Домівка Світлиці гарно уладжена, робить естетичне враження, при тому миле й затишне, бо своєрідне. На стінах картини наших мистців, килими „Гуцульського Мистецтва", на столах вишивані скатерті, гуцульські свічники та кераміка.

Домівку посвятили о. крил. Д. Лопатинський, о. крил. д-р П. Хрущ, місцевий парох, та о. д-р І. Гриньох.

Приявних гостей-членів привітав голова Світлиці дир. Омелян Бачинський, о. д-р Гриньох говорив про духові цінності народу та ред. Л. Лепкий про давні „Бесіди" й касинові товариства. Опісля, по милій товариській гутірці, переплітаній піснями, гості розійшлися додому, радіючи, що матимуть свій рідний захистний куток для корисної розваги й зустрічей, та де провести можуть й духово відпочити ті вільні хвилини, що залишаються після щоденної сірої праці.

—o—

ЗОЛОТА МЕДАЛЯ ДЛЯ КН. АОСТИ.

РИМ, 11. 6. — Мусоліні надав кн. Аості за геройську оборону Абісинії найвище італійське воєнне відзначення, золоту медалю.

—o—

МАСОВИЙ ВИЇЗД ДИПЛЬОМАТІВ З ПАРИЖА

ПАРИЖ, 12. 6. — Біля 2.000 членів 36 дипльоматичних представництв виїхало з Парижа до Віші. Цей масовий виїзд дипльоматичних представництв є у звязку з домаганням Німеччини, щоб закордонні дипльомати залишили столицю Франції, бо осідком французького уряду від року є не Париж, а Віші, і приявність закордонних представництв у Парижі була зайва.

—o—

ЗАКЛИК АДМІРАЛА ДАРЛЯНА.

ВІШІ, 12. 6. — Французький віцепрезидент Дарлян звернувся у вівторок через радіо до французького народу з закликом, щоби ніхто не тратив марно часу на безплідну критику уряду та на свари між собою. Сьогоднішне завдання уряду поправити положення поконаного французького народу і приготовити корисний мир для розвитку національного життя в новій Европі. Він запевнив, що майбутнє Франції звязане невідлучно з майбутністю цілої Европи. Якщо кожний француз піде за вказівками уряду, як позбудеться ілюзій і принесе свою жертву, тоді причиниться до кращого майбутнього.

—o—

ФРАНЦУЗЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВЗАЄМИНИ.

УОШИНҐТОН, 12. 6. — В понеділок у полудне відбулася вже віддавна очікувана зустріч між французьким амбасадором у Злучених Державах Гаєм та американським державним секретарем Голом. Зустріч відбулася в приватній хаті Гола й тривала більше як годину, але не довела до ніяких остаточних вислідів, хоч оба державні мужі дуже докладно обговорили всі справи, звязані з французько-американськими взаєминами. В звязку з тією розмовою французький амбасадор заявив представникам преси, що не сподівається розриву дипльоматичних взаємин між Злученими Державами та Францією. При тій нагоді Гай заперечив усі вістки про те, наче б то між маршалом Петеном і адміралом Дарляном із одного боку, та ґен. Вейґаном із другого, прийшло до якихось розходжень. Міліоне є французів, — сказав Гай — які не слухають наказів маршала Петена.

—o—

БАРДОШІ В ГОРТІЯ.

Мадярський міністер війни в Римі.

БУДАПЕШТ, 11. 6. — Реґент Горті прийняв на довшій авдієнції голову мадярського уряду Бардошія, який склав звіт із своєї поїздки до Риму. — Одночасно мадярський міністер війни Барт виїхав на кілька днів до Риму. На залізничому двірці в Римі мін. Барта привітав шеф італійського ґенерального штабу ґен. Кавалеро.

—o—

РІЧНИЦЯ ПРИСТУПЛЕННЯ ІТАЛІЇ ДО ВІЙНИ.

РИМ, 12. 6. — Першу річницю приступлення Італії до війни, 10. червня, вшанували в Італії як „день фльоти".

—o—

НЕЯСНЕ ПОЛОЖЕННЯ В ІРАКУ.

ДАМАСК, 12. 6. — Як повідомляють із Баґдаду, новий уряд Іраку з прем'єром Абдул Ілягом зустрічається зі значним спротивом опозиційних кол. У Баґдаді далі панують неспокої. Араби знищили багато жидівських крамниць і підприємств.

—o—

ФРАНЦУЗИ ВІДБИЛИ ВСІ АНҐЛІЙСЬКІ АТАКИ.

АНКАРА, 12. 6. — Сирійсько-французька армія відбила всі спроби анґлійських і французьких частин, що пробували зайняти Сирію. Анґлійцям не вдалося вдержати зайнятого міста Мердюм і вони залишили його. Також потерпіли вони невдачу на півдні від Дамаску. Біля Бейруту не змогли вони сфорсувати французьких оборонних станиць, а протилетунська артилерія розігнала анґлійські бомбовики. Після цих невдач ґен. Вільсон зажадав нових підмог.

—o—

АНҐЛІЙЦІ ВИСИЛАЮТЬ НА СИРІЮ ІНДІЙСЬКІ ВІЙСЬКА.

АНКАРА, 12. 6. — До Анкари прийшли вісті, що індійські частини анґлійських військ перейшли сирійську границю на північному сході, саме в тому місці, що не було боронене. Але баґдадська залізнича лінія є далі у французьких руках.

—o—

ЧУНКІН УЖЕ НЕПЕВНИЙ.

ТОКІО, 12. 6. — З достовірних джерел доходять вісті, що китайський уряд Чанкайшека задумує перенести осідок з Чункіну на дальшу провінцію, бо японці вже надто часто налітають на це місто. Загранична кольонія в Чункіні налягає щораз більше на те перенесення, бо в останньому часі в дні 6. червня впало жертвою налетів чимало вищих урядовців.

З українського життя

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР У ХОЛМІ

Ще не вспіли появитись на вулицях афіші про концерт Українського Нац. Хору, а вже УДК в Холмі не могло дати собі ради з телефонами, що ввесь час видзвонювали за білетами. Білети день перед концертом були майже всі випродані, а саля кінотеатру „Балтик" була замала, щоби помістити бодай половину тих, що вибиралися на концерт, тому концертів мусіло бути аж два, а могло бути й більше.

В програму входили: „Прометей", „Гуляли", „Закувала", „Страшний суд", „Ой, зійшла зоря", „Чумацькі пісні", „Ой, наїхали вози", „Кубанська пісня козака" — Ст. Людкевича, „Бурлака", „Вязанка стрілецьких пісень", „Протоптала стежечку", „Журавель", „Ой, встану я в понеділок", „Вітер повіває", „Стелися, барвінку" та „На вулиці скрипка грає". На домагання цілої салі, в чому, очевидно, з найбільшою динамікою приймала участь ґімназія на ґалерії, хор мусів дати декілька бісових наддатків, як „Дьвони", „Зайшло сонце за море", „Вязанку народніх пісень" і „Діброву". Довго шуміла оплесками саля, домагаючись „ще й ще", довго випрошувався Божик, показуючи на своє горло, що, мовляв, не всилі вже більше співати, та не помагало. Прийшлося понад сили... І, насправді, хор бився з важкими умовинами. Після перевтоми довгою дорогою, мусів на добавок співати в такій неакустичній салі.

На другий день (23. V.) програма концерту була змінена. З огляду на річницю ротердамської траґедії мусіла бути дещо поважніша. Саля, так, як і попереднього дня, була вщерть виповнена. На концерті явились представники цивільної влади разом із Крайсгавптманом Гаґером, було й дуже багато військових не лише з Холму, але й з подальшої околиці.

Коли затихли молитовні звуки псалому Бортнянського, який був першою точкою програми, мій сусід, військовий німець, кинув якби збуджений з екстази: „фабельгафт". Дальше слідували поважні релігійні пісні, опісля кубанські та інші народні, аж прийшов кінець і після випрошених наддатків та довгих гучних оплесків вилились люди на хідники вулиць, де стали живо висловлювати свої враження, переживаючи вдруге цей концерт. Як розходились додому, над Холмом стояла гранатова, всіяна ніби золотим зерном зорями, ніч. І ніяк спати не хотілось і ніяк не можна було заснути. Десь вчувалася заєдно „Гей, гей, підемо до діброви"... І ми... рішили з моїм сусідом із концерту та з диригентом Божиком піти бодай на Соборну Гірку. Там, на Даниловій Горі, віч-на-віч із віками історії, під мурами собору найкраще говорити про мистецтво.

А на Гірці тихо й урочисто. Лиш шарудить листя каштанів, підмогрують зорі. „Ой, зоре, зоре, чи ти зійшла вже...". На тлі зелені дерев відбиваються казковим, пастелевим рефлексом бліді стіни собору, облиті позолотою місячного сяйва. Розмолена тишина не давала промовити слова. Перший почав німець-військовий. Він у цивілю ґімназійний професор в Ахен, член славного катедрального хору в Ахен, що первопочатками сягає ще часів Карла Великого. та з того часу існує й досі. Співає в ньому 40 мужчин та 60 хлопців, значить, разом сотня співаків. Кожний із хлопців-співаків від 7-го року життя вчиться у школі хористів та з її покінченням переходить до хору як хлопець, щоб згодом перейти знову до мужчин-хористів. Хор в Ахен спирався від віків на репертуарі великих музиків флямандських, як: Палестріна, Орляндо. Дільозо, Океґем, Жоске де Пре та багатьох інших. В останніх роках плекав також творчість сучасних флямандських композиторів, як: Ван Гуф, Ван Нуффель, Льодевик де Вохт. Багато пісень згаданих флямандських композиторів співав хор на свойому турне у Фляндрії, Римі, Берліні, а в 1937 р. виступав на Світовій Виставі в Парижі. Саме цьому хорові треба завдячувати, що між флямандцями та німцями панують так добрі відносини. Хор в Ахен був і є звязковим між двома великими культурами — флямандською та німецькою. „І коли дивлюся на вас, українців, — пояснював професор дальше — і порівнюю з флямандцями, то бачу деякі, і навіть великі, подібности в характерах. Ця сама сила національного духа, національний динамізм, а при тому маєте стару народню культуру музичну, яка ніколи не дасть вам пропасти...".

Розговорились і ми, а Божик став розказувати про початки свого хору, про всі ці зусилля, про щоденну завзяту працю, розказував про виступи в ГГ. і Великонімеччині, про всі клопоти та труднощі, а разом із тим про осяги праці й радощі після неї. Я мимохіть відчув, що значить труд і праця „що вона єдина...". А найкращий доказ — це Український Національний Хор. Яке велике діло для пропаґанди української справи він зробив своєю піснею, скільки освідомив чужинців, які донедавна вважали, що „Волґа, Волґа" — це її найкращий зразок... Ми заговорились. Час минав і треба було йти, бо незадовго гавптман Шефер мав подарувати скомпоновану ним пісню зі словами майора Штефана: „Козаки з-над Сяну" — Володимирові Божикові. Пісня ця, поруч неспівзаних ще досі таких прегарних лемківських пісень, має ввійти в репертуар хору вже в найближчому часі.

Богдан Хома.

Оголошення

Дирекція Української Реальної Ґімназії в Модржанах оцим повідомляє, що діти українців, які перебувають у межах Великонімеччини, можуть, із дозволу Міністерства Шкільництва й Народньої Освіти в Празі, вступати до всіх восьми кляс вищезгаданої ґімназії. Прохання за дозвіл вступу до ґімназії, підписане батьком учня, подається через дирекцію ґімназії до Міністерства Шкільництва (ґербовий значок за 5.— К.) **не пізніше 20. червня** з такими долучниками: 1. метрика, 2. у громадян — домовський лист, у еміґрантів — дозвіл на перебування в Протектораті, 3. шкільні свідоцтва за останній рік студій (в учнів середніх шкіл має бути на останньому свідоцтві клявзуля на відхід), 4. посвідка Української Установи Довіря про те, що батьки учня арійці. В учнів, що вступають до І. кляси, дотеперішня школа має переслати дирекції ґімназії персональний (особовий) лист, або фреквентаційне свідоцтво учня.

Такса за вступні іспити до І. кляси не платиться; при вступі до ІІ. і вищих кляс — іспитова такса 150 К. Від цієї такси на прохання може звільнити професорська рада. **Вписове 52 К.**, від заплачення якого ніхто не може бути звільнений. — **Шкільне 400 К.** річно; шкільне платиться по півріччях наперед. Від шкільного може бути звільнений зовсім, або частинно, незаможний учень, що добре вчиться. Прохання про звільнення, написане на спеціяльному друксорті шкільного видавництва в Празі ч. 8115, треба подати не пізніше 6. вересня.

За користування підручниками та за інші шк. потреби є встановлений **окремий податок**, який в шкільному році 1941-42 виноситиме 100 К. річно (50 К. при записі та 50 К. — 1. лютого).

Вступні іспити до всіх кляс відбуваються 28. червня в 8. год. рано. Ті учні ,що з поважних причин не можуть робити вступні іспити у вищезазначений день, можуть — на окреме прохання — робити вступні іспити 1. вересня в 8. годині рано.

*

При У. Р. Г. в Модржанах є інтернат. За повне утримання в інтернаті платиться 500 К. місячно. Незаможні учні, що добре вчаться й поводяться, можуть мати матеріяльні полекші, про що батьки мають предложити окреме прохання, з долученням вищезгаданого урядово підтвердженого друксорту ч. 8115. Прохання, а також і всю іншу кореспонденцію для дирекції ґімназії треба надсилати на адресу:

Ukrainisches Vereinsrealgymnasium in Moderschan bei Prag.

або:

Spolkové Ukrajinské Reálné Gymnasium v Modranech u Prahy.

При листуванні з ґімназією треба завжди долучати поштову марку на відповідь; хто пише із-за кордону — міжнародню поштову марку.

А. Штефан, в. р.,
директор ґімн.

Зі спорту

Гарні висліди легкоатлетів.

Останнього тижня впало кілька гарних легкоатлетичних вислідів. І так: Бляск (Нім.) осягнув у меті молотом 54,66 м., Осендарп (Голяндія) осягнув в бігу на 200 м. час 21,6 сек., а **три фінці** метнули ратищем вище 70 м. — Нікане**н 73,72 м.**, Ніколя 72,94 м. та Матті Еркінен **71,10 м.**

Шальке 04 і Рапід (Відень) у фіналі мистецтв Великонімеччини.

У півфіналах мистецтв Великонімеччини мистець Шальке 04 переміг Кельн 4:1, а Рапід виграв з непереможеним від 11-ти місяців(!) Дрезднер СК 2:1.

Дрібні оголошення

Пошукую шваґра Миколу Кіналя і Мирона Гуцала з села Вівсє, пов. Бережани. Сороковський Володимир, Heinersdorf, Kr. Frankenstein, b. Joseph Steiner. 2081 1-1

Пошукую маґістра фармації — українця. Зголошення слати на адресу: Apotheke, Wadowitz, O/S, Ringplatz 3. 2082 1-2

Пошукую друзів і знайомих із с. Саранчук і Базниківки, пов. Бережани. — Городецький Іван, Sohland, Remonteamt, A. R. ü/Löbau, Sachsen. 22083 1-2

Слоненко Іван уневажнює виказку, виставлену УДК у Кракові. 2067 2-3

Пошукую братів: Михайла, Івана й Іллю Шкільників із Сурохова та родину Шекулів. — Шекула Марія (Чевчинська), Borken, Kr. Gostingen, Warthegau, Klosterstr. 29. 2084 1-1

Родину й знайомих пошукує Michael Kyryk, Tierarzt, Borken, Kr. Gostingen, Warthegau. 2085 1-2

Шофер із вищою освітою, на становищі, пошукує подруги до літ 28. — Вінцентович Володимир, Elbing, Grubenhagen 1. 2086 1-1

Друзі й знайомі відгукніться! Тимяк Петро з Косова Гуцульського, тепер: Steposia Hloncza — Mrzyglod, ü/Sanok. 2087 1-1

За щире прийняття мене в Кракові складаю сердечну подяку Вп. Панові Володимирові Завидівському. — Гоїн Василь із Гуменця, пов. Львів. Зондердінст, Команд. Велічка-Краків. 2089 1-2

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. .
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-30. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau. Orzeszkowagasse 7. Fernsprecher 102-79